

HÍRLEVÉL

2009. szeptember 16.

A TARTALOMBÓL:

Elismerések, díjak	2
Felvételi adatok	3
RTB Albizottságok	4
Konferencia beszámolók	6
Konferenciák, rendezvények	8
Pályázatok	17
Könyvismertető	18
Szakmai folyóiratok	19
Regionális Műhelyek	22

PAUL KRUGMAN 2008. ÉVI NOBEL-DÍJA

**KERESKEDELEM ÉS FÖLDRAJZ – NÖVEKVŐ MÉRETHOZADÉK,
DIFFERENCIÁLT TERMÉKEK ÉS SZÁLLÍTÁSI KÖLTSÉGEK**
ÖSSZEÁLLÍTOTTA A SVÉD KIRÁLYI TUDOMÁNYOS ADADÉMIA DÍJBIZOTTSÁGA

(Részletek a Közgazdaság 2009. 2. számából, fordította: Varga Gergely. A cikk teljes terjedelemben letölthető: <http://www.koz-gazdasag.hu/images/stories/4per2/13-krugman.pdf>)

Az Alfred Nobel emlékének állított, a Sveriges Riksbank által adományozott közgazdaságtudományi díj 2008-as odaítélésének tudományos háttere. (A közgazdasági Nobel-díj 2008. évi kitüntetettje Paul R. Krugman, az amerikai Princeton egyetem 55 éves közgazdászprofesszora, 22 könyv és több száz cikk szerzője, a The New York Times kolumnistája, korábban a Fehér Ház gazdasági tanácsadója. A díjat a nemzetközi kereskedelem mozgásainak és a gazdasági aktivitás területi összefüggéseinek elemzéséért kapta.)

Az elmúlt évszázadok során a nemzetközi kereskedelem és a gazdasági tevékenység térbeli elhelyezkedése a közgazdasági gondolkodás homlokterében állt. A szabad kereskedelem, a globalizáció és az urbanizáció napjainkban is a közbeszéd és a tudományos elemzés szokásos témái. A legutóbbi időkig a kereskedelemelmélet és a gazdaságföldrajz a közgazdaságtan elkülönült részterületeiként fejlődtek. Nemrég azonban a két terület egyre közelebb került egymáshoz, egyre egységesebbé vált azon elméleti megfontolások hatására, amelyek azt hangsúlyozzák, hogy ugyanazok az alapvető erők határozzák meg egymással párhuzamosan az országok közötti szakosodást a termelési tényezők adott eloszlása mellett (kereskedelemelmélet) és a termelési tényezők országok közötti elhelyezkedését hosszú távon (gazdaságföldrajz). ...

A gazdaságföldrajz területén a legfontosabb kérdések a személyek és a vállalatok földrajzi területek közötti vándorlásával, a városi agglomerációk kialakulásával, és a városok térbeli szerveződésével foglalkoznak (városgazdaságtan). Ezen a területen is hosszú ideje felismerték már, hogy a méretgazdaságosságnak döntő szerepe van a gazdasági tevékenység területi elhelyezkedésében. Az 1950-es évekre jelentős irodalom foglalkozott a termelésben megmutatkozó növekvő mérethozadék és a szállítási költségek közötti kapcsolatnak az agglomerációs folyamatokra és a városok növekedésére gyakorolt hatásával [Harris 1954; Myrdal 1957; Hirschman 1958; Pred 1966]. A kereskedelemelmélet területéhez hasonlóan viszont ezeket a gondolatokat sem támogatták megfelelően kialakított modellek – különösen olyanok, amelyek általános egyensúlyi elemzést engednek meg, ahol mind a fogyasztók, mind a vállalatok területi elhelyezkedését a modell endogén módon magyarázza.

Az 1980-as évek végére a kutatók elkezdtek a méretgazdaságosságot a területi elhelyezkedés és a kereskedelem általános egyensúlyi modelljeibe beépíteni, amelynek segítségével a korábbi kutatások verbális elemzéseit pontosabbá tették, és új meglátásokkal is szolgáltak. Az így létrejövő irányzatban, amely ma új gazdaságföldrajzként közismert, a gazdaságföldrajz-tudósok ezeket az új eszközöket használják a közgazdászokkal együtt, akiknek újraéledt az érdeklődése a terület iránt. Sok kutató volt részese ezen fejleményeknek, de a legnagyobb hatást Paul Krugman írásai gyakorolták az irányzatra. ...

Krugman számos fontos cikket és monográfiát publikált mind a kereskedelem, mind a gazdaságföldrajz területén. Nevezetesen ő tette meg a kulcsfontosságú kezdeti lépéseket. Ő írta az első cikket a kereskedelemelmélet területén, amelyet hamarosan egy másik nagy hatású írás követett, amely a kiinduló elemzési keretet bővítette ki [Krugman 1979a és 1980]. Ezenkívül, Krugman [1991a] írását az új gazdaságföldrajz kiindulópontjának szokás tekinteni. Valójában az új gazdaságföldrajz csírái már az 1979-es cikkében megtalálhatók, amelynek utolsó fejezete úgy érvel, hogy a migrációs folyamatok az új kereskedelemelmélettel azonos elméleti keretben elemezhetők. Míg a kereskedelem irodalmára a cikk azonnal hatott, több mint 10 évnek kellett eltelnie, hogy a migrációról és agglomerációról szóló utolsó fejezete megérintse a gazdaságföldrajz irodalmát, amelyet Krugman az [1991a] írásával keltett újra életre. ...

KONKLÚZIÓ

Azáltal, hogy a méretgazdaságosságot explicit általános egyensúlyi modellekbe építette, Paul Krugman lehetővé tette, hogy jobban megértsük a kereskedelem és a gazdasági tevékenységek területi elhelyezkedésének meghatározóit. 1979-ben [a] és 1980-ban született, megtermékenyítő írásai hozzájárultak az új kereskedelemelmélet kialakulásához. 1991-es [a] cikke pedig a gazdaságföldrajz új megközelítését inspirálta. Helpman-nal, illetve Fujita-val és Venables-szel társszerzőként írt monográfiái az új elméletek gazdaságát mutatják be.

Főszerkesztő:

Lengyel Imre

MTA RTB elnöke

ilengyel@eco.u-szeged.hu

Szerkesztő:

Káposzta József

MTA RTB titkára

kaposzta.jozsef@gtk.szie.hu

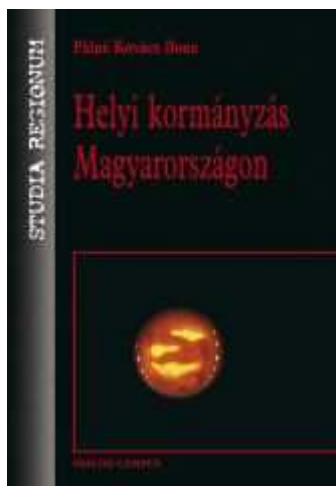
Lapzártá:

megjelenés előtti hónap
20-án.Tervezett megjelenés
kéthavonta.

ELISMERÉSEK, DÍJAK

A Magyar Köztársaság Elnöke Dr. **Rechnitzer János** úrnak a földrajztudomány doktorának, a Széchenyi István Egyetem általános és tudományos rektor-helyettesének, egyetemi tanárnak a regionális tudomány terén végzett több évtizedes tudományos, kutatói munkássága, oktatói, vezetői, szakmai közéleti tevékenysége elismeréseként a **Magyar Köztársaság Érdemérem Lovagkeresztje** kitüntetést adományozta, melyet Hiller István miniszter adott át, 2009. augusztus 19-én.

Kolnai Aurél-díj 2009.07.07.

Pálné Dr. Kovács Ilona, az **MTA Regionális Kutatások Központja Dunántúli Tudományos Intézetének igazgatója** a **Magyar Politikatudományi Társaság (MPTT) Kolnai Aurél-díjában** részesült.

A díjat, melyet a 2008-as év kimagasló politikatudományi publikációjának minősített "Helyi kormányzás Magyarországon" c. könyvéért ítéltek oda, a társaság éves vándorgyűlésén, Miskolcon adták át 2009. július 3-án.

Laudáció

Ötödször kerül sor a Magyar Politikatudományi Társaság Kolnai Aurél díjának átadására, amelyet mindig az előző év legjobb politikatudományi publikációért ad ki a Társaság. A bíráló bizottság döntése alapján az idei évi díjat **Pálné Kovács Ilona** nyerte a „*Helyi kormányzás Magyarországon*” című kiváló könyvéért.

A díjazott könyv témája nem áll a hazai politikatudományi érdeklődés középpontjában. A helyi politika kutatások, Európa más országaihoz, és különösen az Egyesült Államokhoz képest, hazánkban kevesebb figyelmet kaptak a politikatudósok részéről. Holott, idézzük csak fel, a politikatudomány egy sor klasszikus munkája a helyi, városi vagy regionális politikával foglalkozott. Például az eszmetörténet klasszikusai közül ide tartozik Alexis de Tocqueville „*Az amerikai demokrácia*” című munkája; vagy a modern politikatudományi irodalmából például Robert Dahl „*Who Governs?*” című, a new haven-i városi politikát leíró könyve, ami az empirikus pluralizmus alapmunkája. Ide tartozik Robert Putnam „*Making Democracy Work. Civic Traditions in Modern Italy*” (1993) című könyve, ami sok évszázadon átívelő helyi – polgári vagy republikánus – hagyományok mai jelentőségét tárja fel, vagy Tilo Schabert „*Boston Politics*” c. könyve (1989) amely a polgármesteri hatalom empirikus leírására törekvő, de annak mégis inkább antropológiai-filozófiai elemzése. Ezek a művek arról adnak tanúbizonyságot, hogy a nagy, klasszikus kérdéseket gyakran éppen a kis, helyi politika kutatásával lehet megragadni.

Magyarországon Pécssett jött létre egy olyan kutatócsoport, amely a politika területi dimenziójának szenteli elsősorban figyelmét. Pálné Kovács Ilona ennek alapítója, szervezője. Sokat tett azért, hogy nálunk is elismerést nyerjen ez a szakterület, pl. itt működik az egyetlen magyarországi helyi kormányzással, regionális politikával foglalkozó doktori iskola. Persze, mindennek semmi köze nincsen a Kolnai díjhoz, legalábbis közvetlenül nincsen. Közvetve azonban annál inkább: hiszen a díjazott munka ebben a háttér közegben született.

A „*Helyi kormányzás Magyarországon*” – úgy vélem – három okból is jelentős munka.

Először is, az első olyan átfogó igényű hazai könyv a helyi kormányzásról, amely politikatudományi megközelítésű. A helyi politikával nem foglalkozók számára is érthető és szisztematikus áttekintést nyújt; a lokális politika minden dimenzióját érintve (megyei, regionális, helyi szint). Másodsor, a helyi politika iránt mélyebben érdeklődők számára értékes áttekintést ad a helyi politika kutatások nemzetközi paradigmáiról és kutatási irányzatairól, miközben végig következetesen alkalmazza a nemzetközi összehasonlító szempontot. A „*Helyi kormányzás Magyarországon*” megkerülhetetlen kiindulópontként szolgál minden további, a helyi politikával foglalkozó kutatás számára. Harmadsor, közérthetősége, áttekintő és összefoglaló jellege miatt a helyi önkormányzatok, a regionális politika egyetemi oktatása során, mint tankönyv is hasznosulhat.

A bíráló bizottság és a magam nevében is gratulálok Pálné Kovács Ilonának a kiváló könyvhöz és a díjhoz.

Körösényi András, az MPTT elnöke

(Elhangzott a Kolnai Aurél díj átadásakor 2009. július 3-án a Miskolci Egyetemen)

Forrás: MTA RKK / MPTT

FELVÉTELI ADATOK

Mesterképzésre felvettek adatai

Lezajlott az idei felvételi, illetve pótfelvételi, megjelentek az adatok a www.felvi.hu honlapon. A magyar felsőoktatási akkreditációs szabályok a regionális tudományághoz két mesterszakot sorolnak: regionális és környezeti gazdaságtan, vidékfejlesztési agrármérnök. Ez a két mesterszak képezi alapját a regionális tudományi doktori képzésnek (PhD) is. A regionális tudománynak fontos háttéré még a geográfus képzés, ezért annak adatait szintén ismertetjük. A rendes és pótfelvételi adatai összevontak szerepelnek.

Regionális és környezeti gazdaságtan közgazdasági mesterszak indítására jelenleg 7 egyetemnek van engedélye (további engedélyezések folyamatban vannak). Az irányszámok magasak, a felvételi kereteknek csak töredékét sikerült feltölteni, de mind a 7 egyetemen valamilyen szinten elindult a képzés. A mesterszak indítását nagyon megnehezítette, hogy a gazdálkodási alapképzések képzési ideje 7 félév, a 7. félév gyakorlatot jelent, tömegesen először 2010. januárjában végeznek a hallgatók és várhatóan jelentkeznek a 2010. februárjában induló mesterképzésekre. Tehát a mostani adatokból még nem vonhatók le messzemenő következtetések, más közgazdasági mesterképzésekre is hasonló nagyságú volt a jelentkezés. Most nyáron a felvételin a főiskolai végzettségűek jelentkezhetnek, akik munka mellett inkább a levelező képzést választották.

Regionális és környezeti gazdaságtan (mesterképzés)	Irányszám		Felvettek száma	
	Nappali	Levelező	Nappali	Levelező
Egyetem				
Budapesti Corvinus Egyetem	60	50 (esti)	10	-
Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem	70	30	8	-
Miskolci Egyetem	40	28	-	5
Széchenyi István Egyetem	140	40	12	9
Szent István Egyetem	150	300	-	38
Szegedi Tudományegyetem	100	100	-	23
Pécsi Tudományegyetem	2009-ben nem hirdette meg		-	

Vidékfejlesztési agrármérnök mesterképzés jelenleg 6 intézményben indul, magas keretszámokkal. A 6 intézményből egynek sikerült elindítani a képzést, döntően a korábban végzett főiskolai végzettségűeket megcélózva.

Vidékfejlesztési agrármérnöki (mesterképzés)	Irányszám		Felvettek száma	
	Nappali	Levelező	Nappali	Levelező
Egyetem				
Budapesti Corvinus Egyetem	60	-	-	-
Debreceni Egyetem	140	140	-	-
Károly Róbert Főiskola	280	280	21	36
Nyugat-magyarországi Egyetem	30	30	-	-
Pannon Egyetem	40	40	-	-
Szent István Egyetem	150	200	-	-

Geográfus mesterképzést 6 egyetem akkreditált, mindegyiken elindult a nappali képzés. A geográfus mesterszak bemenetét főleg a földrajz alapképzés biztosítja, amely 6 féléves, tehát a BSc-s hallgatók első évfolyama nyáron már végzett és jelentkezni tudott.

Geográfus (mesterképzés)	Irányszám		Felvettek száma	
	Nappali	Levelező	Nappali	Levelező
Egyetem				
Debreceni Egyetem	150	15	35	-
Eötvös Loránd Tudományegyetem	140	-	39	-
Miskolci Egyetem	30	-	9	-
Nyugat-magyarországi Egyetem	60	60	10	-
Pécsi Tudományegyetem	140	80	22	2
Szegedi Tudományegyetem	150	-	56	1

A mesterképzések újak számítanak, az alapképzések sem futottak fel, sok hallgató nem fejezi be 6-7 félév alatt a képzést. Remélhetőleg a következő években többen fognak jelentkezni és bekerülni a regionális tudomány bázisát alkotó mesterképzésekre. De ehhez aktív kampányt kell folytatnunk, bemutatva ezen új mesterszakok ismeretanyagát, a munkaerő-piaci lehetőségeket.

RTB ALBIZOTTSÁGOK

Megalakult az RTB Közigazgatás-kutatási Albizottsága Budapest, 2009. június 17.

Az RTB-től kapott megbízás alapján megkerestük az RTB tagjait, van-e kedvük az Albizottság munkájában részt venni. Többek pozitív visszajelzése alapján sor került a munkabizottság alakuló ülésére, az ECOSTAT tanácsstermben, Budapesten. Noha nem minden korábban már tagként csatlakozó volt jelen, az **Albizottság megalakult az alábbi RTB tagokból** 2009. június 17-én:

Pálné Kovács Ilona (elnök)

Perger Éva (titkár)

Kovács Róbert

Tózsza István

Bódi Ferenc

Péteri Gábor

Reisz Teréz

Lados Mihály

Ormosy Viktor

A jelenlévők az alakuló ülés **első napirendi pontjaként** megállapodtak a bizottság működési elveiben. Az a megállapodás született, hogy a bizottság nyitott további csatlakozó tagok számára, egyben ösztönzik csatlakozásra azokat a regionalistákat is, akik más akadémiai bizottságban tagok, vagy esetleg még nem is regisztrálták magukat a köztestületben.

Továbbá egyetértettünk abban, hogy üléseinkre az RTB tagsága mellett, a napirendektől függően meghívást kapnak más érdeklődő szakértők is (így már az első ülésünkön részt vett Szegvári Péter, Szigeti Ernő, Fekete Attila).

A bizottság nem törekszik különösebb formalitásokra, rendezvényeit zömmel a tagok kezdeményezései mentén szervezi, s igyekszünk a szakterületünket érintő aktuális kérdéseket, eseményeket megvitatni, időnként hangunkat is hallatni állásfoglalásainkkal.

Az Albizottság az őszi folyamán **újabb ülést rendez, amelyen Tózsza István az elektronikus kormányzás kihívásairól tart vitaindítót.**

Az ülés **második napirendi** pontjaként az Albizottság „Az EU regionális politika kormányzati irányításának magyar sajátosságai” című témát vitatta meg. A vitaindítót Perger Éva tartotta, melyet az elmúlt időszakban elkészült - az EU regionális támogatások hazai intézményrendszeréről írt - két tanulmánya alapján állított össze. Véleménye szerint a témát alapvetően két szempontból érdemes vizsgálni. Egyrészt, hogy melyek a sajátosságok a többi tagállamhoz - elsősorban a KKE országokhoz - képest, másrészt, hogy melyek ezek a sajátosságok a többi szakpolitika hazai irányítási rendszeréhez képest. Kifejtette, hogy az I. NFT indításának időszakában kevés sajátos magyar vonást fedezhetünk fel, mivel az új tagországok az uniós elvárásoknak megfelelően meglehetősen hasonló megoldásokkal éltek, és az alapvetően centralizált és adminisztratív értelemben integrált alapmodellen belül a különböző típusokat általában nem az adott országok közigazgatási rendszerének, vagy területfejlesztési intézményrendszerének fejlettsége, hanem inkább mérete és népességszáma határozta meg. A magyar megoldást az jellemezte, hogy miközben szervezeti értelemben alapvetően megtörtént az EU támogatási intézményrendszer integrációja a hazai közigazgatási rendszerbe, már ekkor alkalmaztunk sajátos intézményeket (pl. NFH, speciális irányítási szereplők pl. tárca nélküli miniszter, szakmai feladatokkal megbízott politikai államtitkár), és az eljárások is jelentősen különböztek a hazai támogatásokétól. Az ágazati logikájú hierarchikus és a programokhoz illeszkedő mellérendelt „partnerségi” - szervezetrendszer egymásra épüléséből következően keveredtek a szervezeti funkciók, a szervezeti megoldások, munkamódszerek, valamint az irányítás és vezetés különböző eszközei.

Az EU regionális politika intézményrendszerének teljesen elkülönült kiépítése a területfejlesztési intézményrendszerrel ellentétes hatású volt a kormányzati szinten meghirdetett decentralizációs folyamattal, a központi közigazgatási szintet erősítette és a partnerségi építkezést is hátráltatta. Az új tagországok megjelenése, és a korábban csatlakozott országokban végrehajtott átalakítások eredményeképpen ma már kevésbé egységes a közép- és kelet-európai országok intézményi struktúrája, mint a korábbi terveciklusban volt. Magyarország több szempontból egy teljesen speciális intézményi struktúrát alakított ki. Hazánkban a teljes fejlesztéspolitikai intézményrendszer átalakult, és a fejlesztési valamint a hagyományos igazgatási funkciók szétváltak. A koordináció és az összes irányító hatóság - a nagyobb tagországok között egyedülként - egyetlen szervezetben összpontosulnak. Az érintett szakminisztériumok még közreműködő szervezeti státuszt sem kaptak, így korlátozott a szakpolitikák érvényesítésének lehető-

sége. Bár önálló ROP-ok kerültek elfogadásra, de azok végrehajtását továbbra is egyetlen központi IH irányítja. A területfejlesztési intézményrendszer szereplői ugyan formálisan jelentősebb szerepet kaptak, de szerepük továbbra is korlátozott, és kormányzati függésük erősödött. A fejlesztéspolitika irányítását speciális irányítási és szervezeti megoldások és fokozott centralizáció jellemzik, melyek tág teret adnak a közvetlen politikai ráhatásra. A „hagyományos” közigazgatási és „új” fejlesztéspolitikai rendszer párhuzamos működéséből új konfliktusok adódnak. Az új rendszerben sem a hagyományos bürokratikus hierarchia, sem az ágazati egyeztetési és koordinációs mechanizmusok nem érvényesülnek, a tartalmi és intézményi koordinációt többnyire politikai mechanizmusok biztosítják. A túlzott – az operatív szintig, sőt az egyes projektek szintjéig elérő – központosítás eredményeképp újra megjelentek olyan mechanizmusok, melyek szükségszerűen jellemzik a túlzottan centralizált struktúrákat (pl. „puha költségvetési korlát” mechanizmusai, elhúzódó, politikai szintre „csúszó” döntések). A szerző álláspontja szerint sem az ország méretéhez, sem a források nagyságrendjéhez, sem a korábbi decentralizációs folyamatokhoz nem illeszkedik a szervezeti és területi értelemben is ily mértékben centralizált, és mind a hagyományos igazgatástól, mind a területfejlesztési intézményrendszertől nagymértékben „leválasztott” struktúra. Nem meglepő, hogy míg az abszorpció mutatók tekintetében viszonylag jól teljesítünk, a forrásfelhasználás nemzeti szinten több jel szerint sem nem hatékony, sem nem eredményes.

A **vitaindítót beszélgetés követte**, többen javasolták a szerzőnek, hogy mielőbb publikálja eredményeit egy rövidebb tanulmányban, különösen annak érdekében, hogy a szakma hallassa szavát az uniós forrásfelhasználás kérdésében. Túl kell lépni az apológián, de a csak benyomásokra alapozott huhogáson is. A higgadt szakmai értékelés azért is fontos, hiszen az ország történetének egy legfontosabb modernizációs ciklusáról van szó, kérdés, hogy a területi egyenlőtlenségek szempontjából hogyan zárul?

Várjuk a munkabizottságba a további tagokat!

Pécs-Budapest, 2009. július 14.

Összeállította: Pálné Kovács Ilona és Perger Éva

KONFERENCIA BESZÁMOLÓK

Az Európai Regionális Tudományos Egyesület (The European Regional Science Association)

Az ERSA a nemzeti regionális tudományos szervezetek egy nemzetek feletti csoportosulása Európában. A Regionális Tudományos Egyesület tagjai oktatók, szakemberek és a politika iránt érdeklődő kutatók, akik a gazdaság, a területi tervezés, a regionális- és helyi fejlesztés, és az ehhez kapcsolódó területeken szakemberek. Jelenleg 17 aktív nemzeti egyesülete van, köztük a Magyar Regionális Tudományi Társaság, továbbá német vagy francia nyelvű szekciók, szervezett nyelvi csoportok, melyek több országban vannak jelen. További 27 alakulóban lévő egyesülete is van, melyek együttesen több mint 700 tagot számlálnak. Az ERSA összesen mintegy 3500 taggal rendelkezik.

Az ERSA fő funkciója, eltekintve a regionális tudomány eredményeinek elterjesztésétől, megszervezni az éves Európai Kongresszust és az éves Nyári Egyetemet. Mindkét esemény az elmúlt 10 évben egyre nagyobb méretűvé és szakszerűbbé nőtte ki magát. Az évek folyamán egyre többen és többen látogatnak el a kongresszusokra, a 2008-as liverpooli konferenciára mintegy 1250 előadástervezetet nyújtottak be. A Nyári Egyetemet jelenleg az Európai Bizottság Marie Curie elnevezésű programja támogatja.

Az **ERSA 49. európai kongresszusa** Lódz-ban volt megtartva 2009. augusztus 25-29 között, „*TERRITORIAL COHESION OF EUROPE AND INTEGRATIVE PLANNING*” címmel.

A programban szereplő magyar előadók és előadásuk címei:

Baráth Gabriella (MTA RKK, Székesfehérvár): Policy lessons from the restructuring of Budapest Metropolitan Area's socio-economic relations

Döbrönte Katalin (Társadalomtudományok és Európa Tanulmányok Intézet, Budapest – Szombathely): Integrate urban strategies as a tool for urban revitalization and development of polycentric systems – the Hungarian case study

Erdős Katalin és Varga Attila (MTA RKK és PTE KTK, Pécs): The Academic Entrepreneur: Myth or Reality for Increased Regional Growth in Europe?

Gál Zoltán (MTA RKK, Pécs): Future Banalores? The increasing role of Central and Eastern Europe in services offshoring

Harasztosi Péter és Békés Gábor (MTA KTI, Budapest): Agglomeration and Trading Activity of Firms

Illés Dóra (VATI, Budapest): Is the cap really a common policy? – A comparative analysis of cap supports in the European Union

Kotosz Balázs (Budapesti Corvinus Egyetem, Budapest): Agglomeration limitation by applied gravity model

Lux Gábor (Budapesti Corvinus Egyetem, Budapest): Spatial planning from the top down: concepts and realities in Hungary

Varga Attila (PTE KTK, Pécs) /Pontikakis, Dimitrios; Chorafakis, Georgios/: Agglomeration and network effects in regional R&D productivity

Virág Tünde (MTA RKK, Budapest): Changing Patterns of Social and Ethnic Residential Segregation in Hungary

Konferencia beszámoló

II. Magyar Turizmusföldrajzi Szimpózium

Turizmus és integráció: humánium, politikum, ökonómikum

Helye: Kodolányi J. Főiskola Budapesti Regionális Oktatási Központ /1139.Bp.Frangepan u 50-56/

Ideje: 2009. IX. 4.

Az „Ökonómikum 6. szekció”-ban (elnök: Prof. Dr. Szabó Lajos egyetemi tanár) a magyarországi termálturizmussal kapcsolatosan öt előadás hangzott el.

A rendezvény célja: Fórumot teremteni a Kárpát-medencében élő magyar turizmuskutatók számára azzal a céllal, hogy a jövőbeli együttműködések sikere még hatékonyabban táplálhassa a turizmusról mint a tudományról gondolkodó szakmai közösségek oktatási és kutatási tevékenységét. A tanácskozás fókuszában a turizmus integratív funkciójának minél szélesebb körű, több tudományterületen átívelő feltárása áll. Arra a kérdésre keressük a választ, hogy a turizmus milyen szerepet játszik a társadalmi, a politikai és a gazdasági integráció horizontális, illetve vertikális szintjein. A rendezvény az eredmények formális, prezentációkban való közzététele mellett a párbeszédre helyezi a hangsúlyt.

**ERSA regionális tudományi nyári egyetem Pécssett:
a DIMETIC Doctoral Training eseményeiről**

Az Európai Unió 6. Kutatási Keretprogramja által támogatott társadalomtudósok hálózata, a DIME (Dynamics of Institutions and Markets in Europe) kiemelt feladatként tekint a fiatal kutatók szakmai fejlődésének elősegítésére a DIMETIC European Doctoral School képzéssorozatának (Strasbourg – Pécs – Maastricht) megszervezése révén a regionális tudomány több területének érintésével évente három alkalommal (tavasszal – nyáron – ősszel).

A DIMETIC 2009. június 29-e és július 10-e között Pécssett került megrendezésre, ahol az elemzések középpontjába az **innováció és a növekedés regionális és gazdaságpolitikai vonatkozásai** kerültek. A két hét során a doktorandusz hallgatók és a fiatal kutatók számára a nemzetközi szinten elismert, neves szakemberek és oktatók által érintett témakörök elméleti és gyakorlati megközelítéseinak, valamint empirikus vizsgálataik eredményeinek megismerésére nyílt lehetőség.

Az első hét előadásai Ron Boschma (Utrecht-i Egyetem) és Varga Attila (Pécsi Tudományegyetem) koordinálásával az **innováció és a gazdasági növekedés földrajzának** (címe: Geography of innovation and growth: theory and empirics) témáját járták körbe. A hét alap gondolata, hogy a hosszú távú gazdasági növekedés egyetlen és legfontosabb hajtóereje a technológiai változás, és hogy az innovációs folyamatokban a gazdasági szereplők térbeli közelsége és agglomerációja kiemelt hatással van a technológiai fejlődés hatékonyságára. A hallgatók olyan kérdések megválaszolásának aktív megismerőjévé váltak, milyen irányt vehet a gazdasági fejlődés, milyen jellemzőkkel bír az „új” és az evolúciós gazdaságföldrajz, milyen sajátosságokkal bír a tudás térbeli áramlása és hogyan jellemezhetőek a vállalatok telephelyválasztási döntései?

Mindezek mellett a módszertani ismeretek bővítésének lehetőségét adta az a nap, amelyen Varga Attila a térbeli ökonometria elméleti alapjait vezette be, rámutatva a gyakorlati alkalmazhatóság lehetőségeire is számítógépes gyakorlás révén a Geoda program megismerésével.

A második hét Laurent Bach (Strasbourg-i Egyetem) és Aldo Geuna (Sussex Egyetem, Brighton) vezetésével a **tudásalapú gazdaság fejlesztésének politikai aspektusaira** fókuszált (címe: Policy for the knowledge economies), és a tudomány-, technológia és innovációs politikák modern gazdaságban betöltött növekvő szerepére világított rá. Az egyetemek szerepével kapcsolatban felmerülő kérdések elkülönült vizsgálata nem csak az oktatók, hanem a hallgatók feladatává is vált. Csoportokat alkotva, az Európai Bizottság szerepébe is beleképzelve tárgyalhattak és szavazhattak a hallgatók a Bayh-Dole típusú szabadalmaztatás bevezetéséért és az ellen.

A kéthetes képzés eseményeit az oktatók előadásai mellett minden nap a hallgatók által bemutatott kutatási eredmények is tovább színesítették. A DIMETIC European Doctoral School az oktatók és fiatal kutatók olyan összekovácsolódott csapatának színterét teremti meg a két hét alatt, amely az előadásokon és a szabadidőben a tapasztalatok, ismeretek cseréje és a kiváló hangulat révén jön létre.

A pécsi képzésen 14 ország (Brazília, Dánia, Egyesült Királyság, Finnország, Franciaország, Görögország, Hollandia, Magyarország, Németország, Olaszország, Románia, Spanyolország, Svédország, Törökország) 25 hallgatója vett részt. Magyarországot 3 fiatal kutató képviselte: Kneisz Ildikó (egyetemi tanársegéd, Miskolci Egyetem, Világ- és Regionális Gazdaságtan Intézet), Vas Zsófia (PhD hallgató, Szegedi Tudományegyetem Gazdaságtudományi Kar Közgazdaságtani Doktori Iskola) és Zsibók Zsuzsanna (tudományos segédmunkatárs, MTA Regionális Kutatások Központja Dunántúli Tudományos Intézet).

A DIMETIC képzéssorozatának következő állomása **Maastricht 2009. október 12-e és 23-a** között, amely a modellezés, rendszerek és dinamikájuk (címe: Modelling, systems and dynamics) témakörét körüljárva, a képzés első felében a regionális innovációs rendszerekkel, klaszterekkel és azok dinamikájával (címe: Regional innovation systems, clusters and dynamics), a második hetében a gazdaságot, mint egy komplett fejlődő rendszerként kezelve, a hálózatosodás, az evolúciós modellek elméleti és módszertani aspektusaival foglalkozik (címe: The economy as a complex evolving system: network theory, evolutionary models and computational tools).

Oktatók Maastrichtban az első héten: Thomas BRENNER (koordinátor), Philipps University Marburg, Germany; Bent DALUM (koordinátor), IKE, University of Aalborg, Denmark; Guido BÜNSTORF, Max-Planck Institute for Economics, Jena, Germany; Phil COOKE, Cardiff University, U.K.; Michael DAHL, IKE, University of Aalborg, Denmark; Dirk FORNAHL, Regional Economic Research Institute, Bremen, Germany.

A második héten: Giorgio FAGIOLLO (koordinátor), Scuola Superiore S. Anna, Pisa, Italy; Koen FRENKEN (koordinátor), URU, Utrecht University, The Netherlands; Robin COWAN, University of Strasbourg & Maastricht University, France and The Netherlands; Koen FRENKEN, Eindhoven University of Technology & Utrecht University, The Netherlands; Andrea ROVENTINI, University of Verona, Italy; Gerald SILVERBERG, Maastricht University & IIASA, The Netherlands and Austria, Laxenburg; Marco VALENTE University of L'Aquila, Italy.

(Összeállította: Vas Zsófia)

KONFERENCIÁK, RENDEZVÉNYEK

A MAGYAR REGIONÁLIS TUDOMÁNYI TÁRSASÁG VII. VÁNDORGYÜLÉSE

Határ menti és
határokon átnyúló együttműködés

Szabadka, 2009. november 12–13.
Városháza

1. körlevél

PROGRAMTERVEZET

2009. november 12.

11.00 Közgyűlés

- A Magyar Regionális Tudományi Társaság tevékenysége a 2008. évi közgyűlés óta
- A 2010. évi programtervezet vitája
- Regionális tagozatok beszámolója
- Új Regionalista Díj átadása

13.00 Vándorgyűlés

Határ menti és határokon átnyúló együttműködés

A Magyar Regionális Tudományi Társaság 2009. évi szabadkai vándorgyűlésén

- a schengeni határokon átnyúló együttműködések gyakorlatát,
- a vajdasági regionális fejlesztés tapasztalatait és
- a szerbiai területpolitika következményeit

kívánja megvitatni.

Renáris ülés

Előadók:

- A Vajdasági Tartományi Tanács képviselői
- A magyarországi határkutatások reprezentánsai
- Szerbiai regionális kutatók

19.00 Fogadás

2009. november 13.

9.00–13.00 Szakmai program

Vitafórum a szerb területpolitikáról, a Vajdaság fejlődéséről, az autonómia törvény tervezetéről, az uniós kapcsolatokról.

14.00–16.00 Szekcióülések

Workshop jellegű szekciómunka néhány felkért előadóval.

A szekcióvezetők gondoskodnak 6 színvonalas vitaindító előadás megtartásáról (az előadással jelentkezők közül válogatva, és/vagy saját elhatározásuk alapján felkért előadókkal).

Kérjük, előadással a szekcióvezetők alábbi elérhetőségein jelentkezzenek.

A jelentkezés határideje: 2009. szeptember 10.

1. szekció: PHARE és INTERREG programok

Lados Mihály intézetigazgató, MTA RKK Nyugat-magyarországi Tudományos Intézet
ladosm@rkk.hu

2. szekció: Eurorégiós szerveződések

Baranyi Béla osztályvezető, MTA RKK Debreceni Osztály
baranyib@rkk.hu

3. szekció: Határon átnyúló környezeti kérdések

Nagy Imre osztályvezető, MTA RKK Békéscsabai Osztály
nagy@rkk.hu

4. szekció: Határok a Kárpát-medence történetében

Hajdú Zoltán tudományos tanácsadó, MTA RKK Dunántúli Tudományos Intézet
hajdu@rkk.hu

2009. szeptember végén, a *második körlevélben* értesítjük a tagságot

- a részletes programtervről,
- a szekciók tervezett munkájáról (a megvitatni kívánt kérdésekről, a felkért előadókról),
- a részvételi díjról, a jelentkezésről és
- a szállások elérhetőségéről.

A sikeres vándorgyűlés reményében,

üdvözlettel

Horváth Gyula
elnök

TERÜLETFEJLESZTŐK NAPJA

2009. október 8–9.

PROGRAMTERVEZET

Rendező

Magyar Regionális Tudományi Társaság

2009. október 8.

A konferencia alapvető célja a magyar területfejlesztés aktuális kérdéseinek megvitatásával javaslatokkal szolgálni a területfejlesztési politika cél-, eszköz- és intézményrendszerének jövőbeli alakításához.

11.00–11.15 Köszöntő

BNYEDI György, az MTA rendes tagja

11.15–12.15 Bevezető előadások

SZALÓ Péter szakállamtitkár, Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztérium
A 2011-es magyar EU-elnökség területpolitikai feladatai

HORVÁTH Gyula elnök, Magyar Regionális Tudományi Társaság, főigazgató, MTA Regionális Kutatások Központja
Paradigmaváltás a területpolitikában

LLÉS Iván tudományos tanácsadó, MTA RKK Dunántúli Tudományos Intézet
A területpolitika változási irányai az Európai Unióban

12.30 Ebéd

14.00–15.00 Előadások

HORKAY Nándor igazgató, VÁTI Magyar Regionális Fejlesztési és Urbanisztikai Nonprofit Kft.
A magyar területfejlesztési politika legfontosabb kihívásai és megújításának lehetséges irányai

FARAGÓ László főigazgató-helyettes, MTA Regionális Kutatások Központja
Országos Településhálózat-fejlesztési Koncepció

SALAMIN Géza irodavezető, VÁTI Magyar Regionális Fejlesztési és Urbanisztikai Nonprofit Kft.
Európai és hazai területi kihívások

LENGYEL Imre intézetvezető egyetemi tanár, Szegedi Tudományegyetem Gazdaságtudományi Kar
Gazdaságfejlesztési dilemmák a területfejlesztésben

15.00–15.30 Vita

15.30 Kávészünet

16.00 Előadások

PÉTI Márton csoportvezető, VÁTI Magyar Regionális Fejlesztési és Urbanisztikai Nonprofit Kft.
Területi-e a területfejlesztésünk, stratégiai-e a stratégiai fejlesztésünk? – Az utóbbi évek területfejlesztési és fejlesztéspolitikai tervezéseinek kudarcai és előremutató tapasztalatai a nemzetközi gyakorlatok tükrében

RECHNITZER János egyetemi tanár, rektorhelyettes, Széchenyi István Egyetem
Az innováció és a területi politika kapcsolata és hatása a településhálózat fejlődésére

KOVÁCS Katalin tudományos osztályvezető, MTA RKK Térségfejlesztési Kutatások Osztálya
Területi és települési hátrányok és támogatási gyakorlat Magyarországon 2002–2007

SZIRMAI Viktória tudományos tanácsadó, MTA Szociológiai Kutatóintézet
A területfejlesztés társadalmi oldala

17.00–17.30 Vita

19.00 Fogadás

2009. október 9.

9.00–12.00 *Kerekasztal-beszélgetés a magyar területfejlesztési politika szakmai kérdéseiről két konkrét témában*

Területfejlesztés és vidékfejlesztés viszonya, jövőbeli lehetőségek

Moderátor: **CSATÁRI Bálint** tudományos osztályvezető, MTA RKK Alföldi Tudományos Intézet

Területfejlesztési intézményrendszer, támogatáspolitiká, forráselosztás

Moderátor: **LADOS Mihály** intézeti igazgató, MTA RKK Nyugat-magyarországi Tudományos Intézet

Résztevők köre

- Kistérségi, megyei, regionális területfejlesztők
- Kutatóintézetek, felsőoktatási intézmények oktatói, kutatói
- Magyar Regionális Tudományi Társaság tagjai
- Minisztériumok szakemberei
- Nemzeti Fejlesztési Ügynökség (kiemelten a ROP IH és az RFÜ-k) munkatársai
- Önkormányzati szövetségek
- VÁTI Kft. szakemberei

A KONFERENCIÁN VALÓ RÉSZVÉTEL INGYENES, ELŐZETES REGISZTRÁCIÓ SZÜKSÉGES

A regisztrációhoz kérjük, kattintson az alábbi linkre:

<http://www.rkk.hu/konferencia.aspx>

Helyszín

Hotel Marina Port (Balatonkenese, Kikötő utca 2–4.) <http://www.yacht.hu/>

A konferencia regisztrált résztvevőinek a hotel kedvezményes szállást biztosít.

A szállásfoglalást kérjük, egyénileg rendezzék!

Támogató

Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztérium

FELHÍVÁS ELŐADÓKNAK

A Kaposvári Egyetem Gazdaságtudományi Kara és a Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség Nonprofit Kft. a számos érdeklődésnek köszönhetően folytatja az elmúlt év hagyományát és ebben az évben megszervezi a

III. Terület- és vidékfejlesztési nemzetközi tudományos konferenciát.

A konferencia fővédnöke:

Dorothee Janetzke-Wenzel nagykövet, Német Nagykövetség Budapest

A konferenciára már elfogadta a felkérését

- **Dr. Faragó László** tudományos főmunkatárs, főigazgató-helyettes, MTA Regionális Kutatások Központja
- **Prof. Dr. Dr. h.c. Heinz-Dieter Wenzel** tanszékvezető, Friedrich Ottó Egyetem Pénzügyi Tanszékvezető, Németország, Bamberg
- **Mosonyi Balázs** IH vezető, Nemzeti Fejlesztési Ügynökség, Regionális Fejlesztési Operatív Programok Irányító Hatósága
- **Novotny Gábor** nemzeti szakértő, DG REGIO Európai Bizottság, Regionális Politika Főigazgatóság, C/2 csoport, Városfejlesztés, területi kohézió, Brüsszel
- **Prof. Dr. Rechnitzer János** egyetemi tanár, általános és tudományos rektorhelyettes, Széchenyi István Egyetem
- **Ruggero Tabossi** IPA PPPF Team Leader, Törökország

A konferencia témája: EU-s programok végrehajtása és hatásai,

amelyhez kapcsolódóan egyetemi és főiskolai oktatók, Ph.D. hallgatók, területfejlesztésben jártas szakemberek jelentkezhetnek előadással, poszter-bemutatóval.

Előadásokat, poszttereket a következő **fő területeken** várunk:

1. Európai Unió források felhasználásának nemzetközi tapasztalatai
Választható nyelv: magyar/angol/német
2. Európai Unió források felhasználásának magyarországi tapasztalatai
Választható nyelv: magyar/angol/német
3. Programértékelés, hatásvizsgálatok, elemzések
Választható nyelv: magyar/angol/német

Időpontja: 2009. október 2-3. (péntek - szombat),

Helyszíne: Kaposvári Egyetem, Kaposvár, Guba Sándor utca 40.

Részvételi díj: bruttó 24 000 Ft/fő

Jelentkezési határidő: 2009. augusztus 15.

További információk a felhívás mellékleteiben, a www.deldunantul.eu és a www.ke.hu honlapokon található.

Challenges for Analysis of
the Economy, the Businesses, and Social Progress

International Scientific Conference
Szeged (Hungary), November 19-21, 2009

**HUNGARIAN CENTRAL
STATISTICAL OFFICE**

The conference is organized by the University of Szeged, Faculty of Economics and Business Administration and the Hungarian Central Statistical Office for the tenth anniversary of the foundation of the Faculty. The Economic Committee of the Szeged Regional Committee of the Hungarian Academy of Sciences is the co-organizer of the conference .

ABOUT THE ORGANIZERS

The University of Szeged is one of the largest higher educational institutions in Hungary. Our University is the first Hungarian university in World rank (TOP 500 Universities in the World)

The 10-year-old Faculty of Economics and Business Administration has 2 500 students in four teaching forms (BA, MA, MBA, PhD)

Hungarian Central Statistical Office

Regional Committees of the Hungarian Academy of Sciences

After the Conference selected papers will be published in a reviewed conference proceedings.

Presentations from all areas of statistics, social sciences, and economic sciences are appreciated.

TOPICS

Econometrics
Public-opinion Research
Sampling Techniques
Modelling and Simulation
Data Visualization
Statistical Software Packages
Benchmarking
Scaling, Measurement
Cluster Analysis
Regional Analysis
Forecasting
Application of Statistical Methodology in Business & Economic Researches
Statistics in Sociologic Researches
Social Science Methodology
Consumer Behavior
Environment Statistics
Statistics Education in Sociologic Training
Statistics Education in Economic Training
Statistics & Methodology Education in Other Disciplines
Social Sciences in Statistics Teaching
Financial Statistics
Business Statistics
Social statistics
Other Areas of Statistics

ABSTRACTS

Abstracts must be written in English, in MS Word Times New Roman size 12, single line spaced. The document must include the title, the authors' names and affiliations, and the abstract (in max. 500 words) and topics and keywords. ([abstract_form.doc](#))

Abstracts must be submitted to conference@eco.u-szeged.hu.

An author may submit a maximum of three papers as sole author or as co-author.

DEADLINES

Abstract submission: September 13

Decision of acceptance: September 27

On-site Registration: October 10

LANGUAGE

The main language of the Conference: English

CONTACT

Péter Kovács

e-mail: conference@eco.u-szeged.hu

Address: University of Szeged Faculty of Economics and Business Administration, H-6722 Szeged, Kálvária sgt. 1.

Regionális Tudományi Esték

2009 őszén ismét indul az ELTE Regionális Tudományi Tanszékének szakmai előadássorozata, amely a regionális tudomány iránt érdeklődők számára kínálhat hasznos és érdekes ismereteket.

Helyszín: ELTE TTK Lágymányosi Campus, Déli épület 1. emelet 1-105-ös terem (Sárfalvi Béla terem). Az előadások után mindenkit várunk egy kötetlen beszélgetésre a témáról egy pohár bor és néhány szelet zsíros kenyér mellett.

Program:

2009. szeptember 25. 17.00: Czirfusz Márton: Faktoranalízis, a látszattmegoldás

2009. október 29. 17.00: Kovács András: A határgazdaságtan elméleti alapvetései a szlovák-magyar határ menti kiskereskedelem térfolyamatainak példáján

2009. november 27. 17.00: Lőcsei Hajnalka: A regionális konjunktúra mérése

2009. december 11. 17.00: Dusek Tamás: Területi árkülönbségek titokzatos világa

További információk:

<http://regionalis.elte.hu/index.htm> ill.

Szabó Pál (szervező) paja@ludens.elte.hu, Németh Nándor (szervező) nem.nan@gmail.com

ESPON

HÍRLEVÉL 2009/3 (részletek)

Új ESPON Részjelentések

(1) TeDi Részjelentés – Területi Diverzitás Európában, elérhető az ESPON Honlapon

E projekt elsődleges célja azon területek fejlődési folyamatainak jobb megértését biztosítani, melyek a Pentagonon kívül esnek, és szigeti, hegyvidéki, ritkán lakott vagy periférikus területekként definiáltak. Az elemzés célja továbbá kiemelni, hogy ezen területek hogyan járulhatnak hozzá a Lisszaboni és Göteborgi Stratégiákban kifejezett európai célkitűzések teljesítéséhez. A fent megnevezett régiókból reprezentatív mintát véve a projekt általánosabb következtetéseket fog levonni a hasonló területi specialitásokkal rendelkező európai területek számára. A részjelentés 2009. július 13-án jelent meg.

(2) A METROBORDER Részjelentés – Határokon átnyúló policentrikus városrégiók, elérhető az ESPON Honlapon

A projekt a határokon átnyúló, többközpontú városrégiókra irányul, a policentrikus fejlesztési prioritáshoz kapcsolódva. Célja a feltételek, erőforrások és irányítási gyakorlatok beazonosítása az eddigi határon átnyúló, többközpontú városrégiókra vonatkozó ESPON megállapításokat alapul véve; valamint többszintű megközelítést alkalmazó fejlesztési stratégiák lehetőségeit javasolni két esettanulmányhoz (Felső-Rajna Vidék és a Nagyobb Régió, azaz a Saar-vidék – Lotaringia – Luxemburg – Rajna-vidék-Pfalz – Vallónia – Belgiumi Francia Közösség és Belgium német nyelvű közössége). A részjelentés 2010. februárjától lesz elérhető.

ESPON KLÍMA Projekt – Klímaváltozás és annak régiókra és helyi gazdaságokra gyakorolt területi hatásai Európában

13 partner együttműködésével kerül elemzésre, hogy a klímaváltozás milyen módon és mekkora mértékben fog hatást gyakorolni az európai régiók versenyképességére és kohéziójára, valamint egész Európára együttesen.

ESPON Kontaktpont az Ön országában

Az ESPON Kontaktpont Hálózat (ESPON Contact Point, ECP) egy egész Európát átfogó, minden egyes tag-/partnerország által kijelölt és a program Monitoring Bizottsága által formálisan is elfogadott közintézményekből álló hálózat. Az ECP hálózat támogatja az ESPON Programot az eredmények transznacionális környezetben való terjesztésével és hasznosításának elősegítésével, így erősíti a szakpolitikusok és a gyakorlati szakemberek tudatosságát és fogékonyságát, illetve serkenti bevonásukat, valamint az ESPON eredmények felhasználását.

Az ECP hálózat jelenleg 28 hivatalosan is elismert országot fog össze. A legutóbbi Monitoring Bizottsági ülésen 2009. június 2-án Prágában a Iași-i Alexandru Ioan Cuza Egyetem – Humángeográfiai és Területi Tervezési Egyetemi Központja „Innovatív területek: Regionális menedzsment és térbeli interakciók” – hivatalosan is romániai ESPON Kontaktpontként került elfogadásra. A magyar ESPON kontaktpont feladatokat a Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztérium Területrendezési és Településügyi Főosztályának megbízásából a VÁTI Nonprofit Kft. Nemzetközi, Területpolitikai és Urbanisztikai Irodája látja el. További információ elérhető az [ESPON magyar kontaktpont honlapján](#).

ESPON Partner Café

Az ESPON Partner Kávézó lehetőséget teremt nemzetközi munkacsoportok felállítására, akik pályázatot nyújthatnak be az ESPON projektekre. 54 intézmény a 17 európai országból már kihasználta ezt a lehetőséget, hogy az ESPON listára kerüljön. Az Ön intézménye is a Partner Café tagja lehet, amennyiben elküldi a „Partneri Információs Nyomtatványt”, amit megtalál az ESPON Honlapján.

A 2013-as ESPON Program leendő pályázati felhívásai szerint már magánintézmények is részt vehetnek a Transznacionális Projekt Csoportokban (Transnational Project Groups, TPGs), illetve magánszemélyek is tagjai lehetnek az ESPON Partner Café-nak. További információk [itt](#).

A 2013-as ESPON Program leendő pályázati felhívásai szerint már magánintézmények is részt vehetnek a Transznacionális Projekt Csoportokban (Transnational Project Groups, TPGs), illetve magánszemélyek is tagjai lehetnek az ESPON Partner Café-nak.

A Regionális Tudományi Társaság (Regional Studies Association, RSA) hírei

Az RSA várja a különböző tanulmányokat a 2010-es Éves Nemzetközi Konferenciájára. Az esemény „Regionális Válaszok és Globális Elmozdulások: Szereplők, Intézmények és Szervezetek” címmel 2010. május 24-26-ig Pécsen kerül megrendezésre. A konferenciáról további részleteket itt találhat: <http://www.regional-studies-assoc.ac.uk/>

URBACT hírek: Megnyílt a második pályázati felhívás a Tematikus Hálózatok és Munkacsoportok Létrehozására

12 új Tematikus Hálózat és 3 új Munkacsoport létrehozására irányuló pályázatot írtak ki. A felhívás célja támogatni azon európai városokat, melyek jelenleg a következő két nagy kihívással állnak szemben: a gazdasági krízis és ennek következményei, illetve a klímaváltozás és annak hatásai. A pályázatokat 2009. június 16-tól 2009. szeptember 25-ig lehet benyújtani. További információk és a pályázás részletei elérhetőek az [URBACT Honlapján](#).

HÍRLEVÉL 2009/4

Megjelent az új ESPON pályázatok előzetes kiírása

A következő pályázati kiírások és a témajavaslatok benyújtására kiírt felhívás **2009. szeptember 16-án** jelennek meg.

A pályázatok és a témajavaslatok benyújtásának határideje **2009. november 11.**

A felhívások a következők:

1. Pályázati felhívás 11 témára Alkalmazott Kutatás témakörben (1. prioritás)
2. Felhívás témajavaslatok benyújtására a Célzott Elemzések témakörben (2. prioritás)
3. Pályázati felhívás a Célzott Elemzések témakörben (2. prioritás)
4. Pályázati felhívás az ESPON tudományos platformjának támogatására (3. prioritás)
5. Pályázati felhívás az ESPON kontaktpontok transznacionális hálózati tevékenységeire (4. prioritás)

A jelenlegi kiírás újítása, hogy magántársaságok is pályázhatnak projektpartnerként az Alkalmazott Kutatások, a Célzott Elemzések, illetve a Területei Indikátorok/Indexek pályázati kiírások esetében.

Csak közintézmények vehetnek részt a Célzott Elemzéseknél a témajavaslatok benyújtására meghirdetett pályázatokon, illetve csak ESPON Kontaktpontokként elismert intézmények pályázhatnak a Nemzetközi Hálózati Tevékenységek felhívásra.

A pályázati felhívásokhoz kapcsolódó dokumentáció 2009. szeptember 16-án lesz elérhető, mely tartalmazza az eljárásrendet, a részvételi szabályokat, az értékelési feltételeket és a jelentkezési anyagot.

ESPON információs nap és Partner Cafe

Az ESPON az új pályázati felhívásokhoz kapcsolódóan **2009. szeptember 16-án Brüsszelben** információs napot és **Partner Cafe**-t rendez. Az Európai Bizottság és a Svéd EU-Elnökség a további ESPON eredmények politikai szükségességére hívja majd fel a figyelmet.

A rendezvény célja kettős:

- támogatni kívánja az új pályázati felhívást a kutatási területek és a részvételi feltételekről szóló információk biztosításával, beleértve az új finanszírozási lehetőségeket is
- a hálózatépítési lehetőségeket biztosít a potenciális partnerek számára és elősegíti az új projektötleteket a fő témákban

A rendezvény minden potenciális kedvezményezett előtt nyitva áll, aki az ESPON projektekben való részvétel lehetőségei iránt érdeklődik.

A regisztrációs határidő **2009. szeptember 10. 15:00**. Regisztrálni az [ESPON online regisztrációs lapon](#) lehet.

A megjelenő új pályázati felhívásokhoz kapcsolódóan a magyar kontaktpont is tervezi, hogy információs napon tájékoztatja az érdeklődőket.

URBACT hírek: 19 projektötlet a Tematikus Hálózatok és Munkacsoportok Létrehozására

12 új Tematikus Hálózat és 3 új Munkacsoport létrehozására irányuló pályázatot írtak ki. A felhívás célja támogatni azon európai városokat, melyek jelenleg a következő két nagy kihívással állnak szemben: a gazdasági krízis és ennek következményei, illetve a klímaváltozás és annak hatásai. Az [URBACT honlapjára](#) már **19 projektötlet** felkerült (többek között a városok és a klímaváltozás, az új információs és kommunikációs technológiák vagy az innovatív gazdasági stratégiák témakörében), melyekhez a belga, francia, olasz, lengyel, görög vagy éppen lett vezetőpartnerek további városok, intézmények jelentkezését várják.

A pályázatokat 2009. június 16-tól 2009. szeptember 25-ig lehet benyújtani. További információk és a pályázás részletei elérhetőek az [URBACT Honlapján](#).

PÁLYÁZATOK

MEGHÍVÓ - ESPON PÁLYÁZATOK

Tisztelt Kolléga!

Néhány hete megjelent az új ESPON pályázati kör előzetes felhívása, melynek keretében 31 pályázat kerül kiválasztásra az 5 felhíváson belül. A jelenlegi pályázati kör az ESPON 2013 program eddigi legnagyobb szabású felhívása. A pályázatok beadási határideje várhatóan **2009. november 11.** lesz.

Az új pályázati körhöz kapcsolódó információs nap **2009. szeptember 23-án** 10-13 óra között kerül megrendezésre **Budapest**en a Váti Nonprofit Kft. székházában (1016 Gellérthegy u. 30-32.). A rendezvényen tájékoztatást nyújtunk az ESPON program keretében zajló projektek előrehaladásáról, az új pályázati kör aktualitásairól, illetve lehetőséget biztosítunk a kérdések megvitatására.

Célunk, hogy a rendezvényen minél több hazai pályázó és potenciális projektpartner vegyen részt. A rendezvényre a régiók, városok, minisztériumok képviselőit és kutatókat, tervezőket egyaránt várjuk.

A rendezvény végén ebéddel várjuk vendégeinket.

Kérjük, amennyiben még nem tette meg, részvételi szándékát a cshoffmann@vati.hu címen jelezze!

Kérjük, levelünket továbbítsa kollégáinak is!

Bízva sikeres együttműködésünkben,

Üdvözlettel,

Salamin Géza
Irodavezető

VÁTI Magyar Regionális Fejlesztési és Urbanisztikai Nonprofit Kft.
Területi Tervezési és Értékelési Igazgatóság
Nemzetközi, Területpolitikai és Urbanisztikai Iroda

H-1016 Budapest, Gellérthegy u. 30-32.
Tel.: (36-1) 224-3268
Fax.: (36-1) 224-3290
Mobil: (30) 555 97 62
E-mail: gsalamin@vati.hu

Hoffmann Csilla

tervező-elemző gyakornok

junior planner-analyst

Váti Nonprofit Kft. Területi Tervezési és Értékelési Igazgatóság
Váti Public Nonprofit LLC, Spatial Planning and Evaluation Directorate
Nemzetközi Területpolitikai és Urbanisztikai Iroda
Department of Spatial Policy, International and Urban Affairs
1016 Budapest, Gellérthegy u. 30-32.
E-mail: cshoffmann@vati.hu
Tel.: 06 1 224 3250
Fax.: 06 1 224 3290

A meghívót összeállította a VÁTI Nonprofit Kft. Nemzetközi, Területpolitikai és Urbanisztikai Irodája, a Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztérium Területrendezési és Településügyi Főosztálya, mint hivatalos magyar ESPON kontaktpont megbízásából.

KÖNYVISMERTETŐK

Buday-Sántha Attila: A Balaton-régió fejlesztése – Development Issues of the Balaton Region. (Magyar és angol nyelvű kiadvány.) Saldó Kiadó Budapest, 2007.

A könyv szerzője több évtizedes kutatásai alapján a Balatonnal kapcsolatos gondok természeti, társadalmi és gazdasági okaira keresi a választ. A történelmi folyamatba ágyazott, napjainkig tartó vizsgálatok egyértelműen tisztázzák az elmúlt évtizedekben jelentkező leromlás okait és hasonló esetek megelőzésére és elhárítására szolgáló megoldási lehetőségeket. A minden részletre kiterjedő, a különböző ágazatok hatását és azok kölcsönhatását egyaránt értékelő, komplex, térségi szemléletű vizsgálatok hozzásegítenek ahhoz, hogy a Balaton és régiója állapotának, fejlődésének alakulását jobban megismerjük és lehetőségeink szerint azon változtatni tudjunk. A Szerző a záró „Összegzés a javaslatok” c. részben tételesen ismerteti a legfontosabb fejlesztési feladatokat és azok indokait.

Külön hangsúlyozza, hogy túl kell lépni az eddigi fejlesztések hiányosságain, amelyek elsősorban a megkérdőjelezhetőségéből, a komplexitásnak és a térségi szemléletnek hiányából, a fejlesztések összehangolatlanságából adódtak.

Csizmadia Zoltán

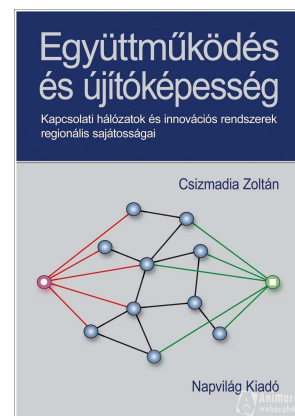
Együttműködés és újítóképesség

Kapcsolati hálózatok és innovációs rendszerek regionális sajátosságai

ISBN 978 963 9697 44 7

2009, B/5, 256 p.,

Ára: 3100 Ft

Együttműködés és újítóképesség, két nehezen körülhatárolható, azonban egyre népszerűbbé váló, egyre többet alkalmazott társadalomelméleti és fejlesztési alapkategória. Ráadásul napjaink társadalmi-gazdasági folyamataiban a kooperáció és az innováció viszonya, kölcsönhatása, dialektikája még kérdésesebb jelenség. Ez a könyv ennek a problémarendszernek a szervezetek szintjén értelmezett vonatkozásait járja körül úgy, hogy elsődlegesen a gazdasági szereplőkre és az innovációs folyamatokat befolyásoló, azt formáló, kiszolgáló intézményrendszerre összpontosít. Ennek a problémakörnek a hazai kutatási gyakorlatban az elmúlt néhány évet leszámítva kimondottan kevés figyelmet szenteltek. A könyv egyik újdonsága, hogy az innovációban érintett szereplők körében a kapcsolathálózat-elemzés segítségével hazánkban új térszervező kategória, a régió szintjén méri és ábrázolja az együttműködési hajlamot, annak csatornáit és az ezekre épülő rendszerszerű struktúra mintázatát. A feltárt új empirikus eredmények alapján összekapcsolható és továbbgondolható a regionalizálódás és az innovációs rendszer vonatkozásában a mezőelmélet és a hálózatelmélet számos tétele. A munka annak a kérdésnek a megválaszolásához is új elméleti támpontokat nyújt, hogy miért megy nehézkesen a régiók kialakítása és a regionális innovációs rendszerek megformálása Magyarországon.

SZAKMAI FOLYÓIRATOK

TÉR ÉS TÁRSADALOM 2009/2 számának tartalomjegyzéke:

TARTALOM

ERDŐSI FERENC	Összeomlás vagy reneszánsz? A hagyományos vasúti közlekedés állapota és kilátásai Kelet-Európában /1
BARANYI BÉLA	Paradigmaváltás a határon átnyúló kapcsolatokban /25
BAJMÓCZY ZOLTÁN – KANÓ IZABELLA KISS ÉVA	Hazai kistérségek innovációs képességének elemzése SZAKÁLNÉ /45 Budapest ipari területei az utóbbi évtizedben /69

TÉRTÖRTÉNET

BENKŐ PÉTER CSOMÓS GYÖRGY	Regionális hagyományok a magyar történelemben /87 A regionális központok szerepének változása Magyarországon városállományában a szabad királyi városoktól a NUTS régióközpontokig /97
SZILÁGYI ZSOLT	Sárrét posztmodern perspektívában. A táj történeti földrajza: az egységesülés és széttagolódás formái /113
LOCSMÁNDI SZABOLCS	A határon átnyúló vaspálya. A GYSEV fejlődése és szerepe a határ menti kapcsolatokban Eisenstadt (Kismarton) – Sopron térségében /135
GULYÁS LÁSZLÓ	Regionalizáció, regionalizmus és a nemzeti kérdés a Titói Jugoszláviában 1945–1980 /155

GYORS TÉNYKÉP

PÉTER ERZSÉBET – FEHÉRVÖGYI BEÁTA BIRKNER ZOLTÁN SZABÓ ISTVÁN	A vállalászási hajlandóság elemzése a kiskereskedelmi és vendéglátó vállalkozások példáján a Balaton Kiemelt Üdülőkörzetben /171 Az önkormányzatok gazdálkodása és a fejlesztési források bevonásának lehetőségei könyvvizsgálói szemmel, avagy a reformok szükségességéről /193
--	---

KITEKINTŐ

EGYEDI GYÖRGY LÓRÁND BALÁZS	Az orosz város /201 A fejlesztéspolitika sikerességét elősegítő tényezők és a kohéziós országok tapasztalatai Magyarországon számára /213
LEGEZA ENIKŐ – TÖRÖK ÁDÁM	Európa térképe átalakul a légiközlekedés hatására /225

BESZÁMOLÓ

BAJ GABRIELLA	Beszámoló „A vidék fejlesztésének titka, a sikeres vidéki térségek és települések Nyugat-magyarországon” című konferenciáról /237
ZSUGYEL JÁNOS KUNDI VIKTÓRIA	Beszámoló „A magyar uniós elnökség és a régiók jövője” című konferenciáról /247 Beszámoló „A fiatal regionalisták VI. országos találkozója – nemzetközi konferenciáról /249

KÖNYVJELZŐ

HARDI TAMÁS	Lengyel Imre–Rechnitzer János (szerk.): A regionális tudomány két évtizede Magyarországon /253
FINTA ISTVÁN	Pálné Kovács Ilona: Helyi kormányzás Magyarországon /259
UZZOLI ANNAMÁRIA NAGYHÁZI GYÖRGY	Szirmai Viktória (szerk.): A várostérségi versenyképesség társadalmi tényezői /261 David Ellerman: Helping People help themselves /265

Megjelent az Észak-Magyarországi Stratégiai Füzetek 2009/1. foglalkoztatás politikával foglalkozó száma (<http://www.uni-miskolc.hu/~euint/index.htm>).

Tartalomjegyzék

Tanulmányok	3
<i>Lipták Katalin</i>	3
Foglalkoztatáspolitikai Magyarországon, különös tekintettel az időskorúak foglalkoztatására	
<i>Dávid Lóránt - Kovács Balázs - Tóth Géza</i>	16
A turizmus szerepe az Észak-Magyarországi régióban: a munkaerőpiac és a makrogazdasági teljesítmény összefüggései	
<i>Dabasi Halász Zsuzsanna</i>	28
Szempontok és javaslatok a foglalkoztatáspolitikát támogató regionális migrációs politika kialakításához	
<i>G.Fekete Éva – Osgyáni Gábor</i>	38
A munkavállalási motivációk időbeni és térbeni változásai	
Ténykép	65
<i>Szalaiiné Homola Andrea</i>	65
A foglalkoztatás alakulása az Észak-magyarországi régióban	
<i>Dallos Mária – Stadinger Csaba</i>	81
A HEF OP 1.1 munkaerő-piaci program megvalósításának Észak-magyarországi eredményeiről	
<i>Nagy Barnabás</i>	91
Az Észak-magyarországi régióban 2008 első félévében befejezett foglalkoztatáspolitikai támogatások hatékonyságának értékelése a monitoring vizsgálat eredményei alapján	
<i>G.Fekete Éva – G.Szendrák Dóra</i>	105
Egy regionális foglalkoztatási együttműködést megalapozó felmérés eredményei	
Műhely	113
<i>Tóth Edit</i>	113
ETE – pályázati program a foglalkoztatási információs kapcsolatok kiépítésére	
<i>Simkó János</i>	118
Javaslatok a foglalkoztatási gondok enyhítésére az Észak-magyarországi régióban	
<i>G.Fekete Éva</i>	127
A munkaerőpiaci programok megvalósulásában a romák munkavállalását gátló tényezők kezelésének értékelése és a további programok alakítására vonatkozó javaslatok	
<i>Kovács Kamilla</i>	136
Foglalkoztatási paktumok az Észak-magyarországi régióban	
<i>G.Fekete Éva</i>	146
„A közösségi foglalkoztatás előtt álló új kihívások és leküzdésében használható módszerek” c. konferencia (Szerencs, 2009. május 20-21.) eredményei	
<i>Baksa Sára</i>	151
A régióban a régióról készült szakdolgozatok a 2008/2009-es tanévben	
Angol nyelvű összefoglalók / Summaries	157

TERÜLETI STATISZTIKA

2009. ÉVI 4. SZÁM TARTALOMJEGYZÉKE:

<u>Dr. Bartke István professzor emlékére</u>	<u>367</u>
 ELEMZÉSEK	
<u>Fiatal barátaink – hét további kisváros – dr. Kőszegfalvi György</u>	<u>368</u>
<u>A kelet-európai vasúti forgalom rendszerváltás utáni alakulásának országcsoportok szerinti jellemzői – dr. Erdősi Ferenc</u>	<u>379</u>
<u>A vállalkozások regionális sajátosságai Magyarországon – Novák Zoltán – Vass Anikó</u>	<u>394</u>
<u>A kutatási-fejlesztési tevékenység és a versenyképesség kapcsolata a magyar régiókban – Szalaiiné Homola Andrea</u>	<u>413</u>
<u>Békés megye népességének egészségi állapota és egészségügyi ellátása – Beke Szilvia</u>	<u>424</u>
<u>A romániai megyék vidéki jellegének különbözősége és ennek hatása a versenyképességre – dr. Mezei Elemér – dr. Vincze Mária – Pakucs Bernadett</u>	<u>441</u>
 KÖZLEMÉNYEK	
<u>Új városokra várakozva – dr. Marosi Lajos</u>	<u>453</u>
 KÖNYVISMERTETÉS	
<u>Pécs, kultúra, mediterrán génusz – dr. Kőszegfalvi György</u>	<u>458</u>
<u>Felemás rendszerváltás a közlekedésben – dr. Benkő Péter</u>	<u>462</u>
 TÁRSFOLYÓIRATOK TARTALMA	 <u>393</u>

REGIONÁLIS MŰHELYEK

Magyar Tudományos Művek Tára 2009.06.26.

Az MTA létrehozta a Magyar Tudományos Művek Tárát (MTMT), a hazai tudományos művek hiteles adatbázisát – jelentette be Pálincás József, az MTA elnöke.

Az adatbázis létrehozását az Akadémián kívül négy szervezet - a Magyar Akkreditációs Bizottság, az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok (OTKA), a Rektori Konferencia, valamint az Országos Doktori Tanács határozta el. A programhoz immár 19 további intézmény is törzstagként csatlakozott. Az MTA Elnökségének döntése alapján július 1-től induló programot az Akadémia Kutatásszervezési Intézete működteti.

"Ez azt jelenti, hogy ezen intézmények valamennyi kutatója tudományos munkásságát, tudományos teljesítményét jellemző adat ellenőrzött módon bekerül az adatbázisba. Ugyancsak bekerülnek e tudományos munkákra vonatkozó hivatkozások is, valamint minden olyan adat, amelyeket figyelembe vesznek különböző döntéseknél, legyen az pályázat elbírálása, egyetemi tanári kinevezés, akadémia doktori cím odaítélése, vagy az Akadémia új tagjainak a megválasztása. Reményeink szerint ebben az adatbázisban lényegében minden magyar tudományos munka megjelenik - akár személyekre, akár intézményekre vonatkozóan" - ismertette az MTMT funkcióit Pálincás József.

A Magyar Tudományos Akadémia nyolc millió forintból indítja el a programot. Első lépésként összekapcsolják a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, az MTA Kísérleti Orvostudományi Intézete, az MTA Atommagkutató Intézete és Szegedi Biológiai Központja már létező adatbázisait, s kiszűrik a többször szereplő adatokat.

"Azt remélem, hogy 2010 januárjától ez az adatbázis már működik" - hangsúlyozta az MTA elnöke, aki a Magyar Tudományos Művek Tárát jelentős előrelépésnek tekinti. Elmondta, eddig többféle adatbázisból, többféle módon kellett összeszedni a kutatók tudományos munkásságára vonatkozó adatokat. Az MTMT egyrészt megkönnyíti maguknak a kutatók a dolgát, ha egyszer bevitték az adataikat. Másrészt megkönnyíti a bírálók munkáját is, hiszen egy hiteles adatbázisban kísérhetik figyelemmel egy adott pályázatra jelentkező kutató eddigi tudományos tevékenységét.

Az adatbázis működtetéséhez a résztvevő intézmények méretüktől függően járulnak majd hozzá. "Jelenlegi számításaink szerint a hozzájárulás évi 1-6 millió forint között lesz. Ez azt jelenti, hogy a nagy egyetemek és az Akadémia esetében évi 6 millió forintba kerül az adatbázis működtetése, kisebb intézményeknek viszont jóval kevesebbe" - összegezte Pálincás József.

Megtekinthető:

http://www.mta.hu/index.php?id=634&no_cache=1&backPid=390&tt_news=11266&cHash=873f77c3c7